

MOTO 2026



Samen sterker in crisis: een lerende en wendbare crisisorganisatie

Documentgegevens

Documentnaam	MOTO 2026
Versie	1.0
Datum	24-11-2025
Auteur(s)	Yorick van der Wit en Justin Bakker
Corsanummer	

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Missie, visie en ambitie	5
Onze missie	5
Onze visie	5
Onze ambitie.....	5
3. Meerjarenstructuur	5
Aanleiding meerjarenstructuur	5
Uitgangspunten.....	6
Doel van de programma's	6
Drie typen programma's.....	6
Leerlijn binnen programma's	7
Koppeling met risico's	7
Jaarlijkse accenten	7
4. Focuspunten	8
Focuspunten	8
5. Activiteiten in 2026	9
Hoofdprogramma (multi vakbekwaam blijven) Hoofdbaan.....	9
Beginnend programma (multi vakbekwaam worden) Invoegstrook.....	11
Verdiepend programma – (multi ontwikkeling) Linkerbaan	11
Bijlage 1 Focuspunten en leerdoelen.....	12

1. Inleiding

Als er een ramp of crisis plaatsvindt in IJsselland, moet de samenleving kunnen rekenen op een slagvaardige en goed samenwerkende crisisorganisatie. Of het nu gaat om een grote brand, overstroming, een cyberaanval of een langdurige stroomuitval, crisisfunctionarissen moeten weten wat er van hen verwacht wordt en in staat zijn om hun rol goed te vervullen.

In een crisis telt niet alleen individuele kennis, maar vooral het vermogen om als team te handelen. Het MOTO (Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen) - programma vormt de ruggengraat van de multidisciplinaire samenwerking in onze crisisorganisatie. Door gericht te trainen, realistisch te oefenen en samen te leren van ervaringen, versterken we het gezamenlijke handelen in tijden van crisis. MOTO zorgt daarmee voor een structurele investering in verbinding, vakbekwaamheid en vertrouwen tussen alle kolommen en crisispartners.

De werkgroep MOTO zet zich in om die vakbekwaamheid te ondersteunen, versterken en borgen. Dat doen we samen, met vertegenwoordigers uit alle kolommen en met oog voor de praktijk. In dit plan beschrijven we hoe we dat in 2026 en de komende jaren willen aanpakken.

We geven richting aan de gezamenlijke ambitie, doelen en focusgebieden van MOTO. Dit document biedt houvast voor de werkgroep en is bedoeld om onze werkwijze en keuzes inzichtelijk te maken, zonder overbodig beleidsjargon. We sluiten aan bij bestaande kaders zoals het Crisisplan 2023–2026, de Visie op leren en ontwikkelen. Bij herziening van deze plannen, wordt ook naar dit plan gekeken.

Op verzoek van het Algemeen Bestuur (AB) is gestart met het opstellen van een meerjarenstructuur voor MOTO. Aanleiding hiervoor is de wens om meer strategische richting te geven aan de ontwikkeling van de crisisorganisatie. Door middel van een meerjarenstructuur wordt invulling gegeven aan een samenhangende en toekomstgerichte visie op vakbekwaamheid binnen het multidisciplinaire crisisproces. Het plan beoogt continuïteit, verdieping en flexibiliteit te bieden in het leren en samenwerken, afgestemd op de verschillende rollen en ervaringsniveaus binnen de crisisteams van Veiligheidsregio IJsselland.

“MOTO verbindt mensen, versterkt teams en maakt de crisisorganisatie klaar voor morgen”

2. Missie, visie en ambitie

Onze missie

De werkgroep MOTO draagt bij aan een veerkrachtige en vakbekwame crisisorganisatie door crisisfunctionarissen te faciliteren in het groeien, onderhouden en verdiepen van hun rol binnen het multidisciplinaire proces.

Onze visie

Wij geloven dat een effectieve crisisaanpak begint bij **verbinding**: tussen mensen, disciplines en processen. Door gezamenlijk te leren, realistisch te oefenen en continu te verbeteren, bouwen we aan **vertrouwen** in het handelen van de crisisfunctionaris en de crisisorganisatie als geheel. Zo versterken we het **vakmanschap** van iedere crisisfunctionaris in elke fase van zijn of haar ontwikkeling.

Onze ambitie

- Verbinding in de crisisorganisatie versterken
 - MOTO bouwt aan sterke multidisciplinaire teams waarin crisisfunctionarissen elkaar kennen, begrijpen en aanvullen.
- Vertrouwen vergroten door continu leren en oefenen
 - Door structureel te investeren in crisisfunctionarissen met verschillende MOTO activiteiten ontstaat vertrouwen in de eigen rol, in elkaar en in het systeem.
- Vakmanschap zichtbaar maken én verdiepen
 - MOTO erkent de rol van vakmanschap in elke fase: van beginnend tot ervaren. We geven ruimte aan groei, coaching en specialisatie.

3. Meerjarenstructuur

Aanleiding meerjarenstructuur

Op verzoek van het Algemeen Bestuur (AB) is MOTO gestart met het ontwikkelen van een meerjarenstructuur die meer richting geeft aan de doorontwikkeling van de crisisorganisatie en het MOTO-programma verder professionaliseert en vernieuwt. De afgelopen jaren is gebleken dat:

- Nieuwe crisisfunctionarissen behoefte hebben aan een meer gefaseerde en gestructureerde introductie in het werken binnen de crisisorganisatie;
- Ervaren crisisfunctionarissen gebaat zijn bij meer uitdaging en verdieping in hun leer- en ontwikkelpad;
- Leerdoelen nadrukkelijker als vertrekpunt moeten dienen bij de inrichting van trainingen en oefeningen, om de effectiviteit van het programma te vergroten.
- Methodieken zoals TRM gebaad zijn bij een langjarige leerlijn om in te trainen.

Op basis hiervan heeft MOTO een nieuwe meerjarenstructuur opgesteld. Deze meerjarenstructuur biedt een doorlopende, herkenbare leerroute voor alle crisisfunctionarissen, die aansluit op hun ervaring en leerbehoefte.

In het MOTO jaaprogramma wordt voor elk jaar één of meerdere inhoudelijke accenten gekozen, afgestemd op geleerde lessen uit incidenten, risicogericht werken, samenwerking

met vitale partners, de behoeften van crisisfunctionarissen en landelijke thema's (zoals weerbaarheid).

Hiermee heeft MOTO een structuur dat drie jaar geldig is en elk jaar een flexibel jaarprogramma afgestemd op de actualiteiten.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten liggen aan de basis het MOTO programma

- **Multidisciplinair samenwerken als rode draad:** Alle programma's richten zich op het versterken van samenwerking binnen en tussen crisisteams.
- **Leerdoelen staan centraal:** de leerdoelen vormen de basis voor de activiteiten, werk- en oefenvormen.
- **Risicogestuurd en praktijkgericht leren:** Inhoud van leeractiviteiten sluit aan op prioritaire risico's (zoals langdurige stroomuitval en hevige neerslag) en op thema's die voortkomen uit de jaarlijkse rode-dradenanalyse.
- **Cyclische fasering in leerontwikkeling:** De ontwikkeling van een crisisfunctionaris verloopt niet lineair, maar cyclisch. De programma's zijn zo ingericht dat iedere functionaris op elk moment kan instromen en vervolgens het hoofdprogramma van MOTO kan doorlopen. Hierbij is er een apart programma voor nieuwe crisisfunctionarissen waarmee zij vakbekwaam gemaakt worden en uiteindelijk in kunnen stromen in het hoofdprogramma. Deze opzet is essentieel in een dynamische crisisorganisatie waarin maandelijks nieuwe functionarissen instromen en ruim 300 mensen worden opgeleid, getraind en geoefend.
- **Flexibiliteit en eigenaarschap:** De structuur biedt ruimte voor maatwerk: nieuwe functionarissen worden zorgvuldig voorbereid, ervaren functionarissen blijven scherp, en gemotiveerde functionarissen kunnen zich vrijwillig verder verdiepen.

De programma's dragen bij aan een crisisorganisatie waarin iedere functionaris op het juiste moment, in de juiste rol kan optreden. Zo bouwen we systematisch aan vakbekwame en samenwerkingsgerichte crisisteams die voorbereid zijn op de risico's van vandaag en morgen.

Doel van de programma's

De programma's zijn ontwikkeld om:

- Aansluiting te vinden bij de leer- en ontwikkelbehoeften van individuele crisisfunctionarissen;
- Teamgericht te trainen op samenwerking, besluitvorming en informatiemanagement;
- Een goede start voor nieuwe crisisfunctionarissen, differentiatie en verdieping mogelijk te maken binnen het aanbod van het MOTO-programma.

Drie typen programma's

Elk programma is afgestemd op het crisisteam waarin de functionaris participeert (CoPI, ROT, GBT of actiecentra/taakorganisatie) en bestaat uit drie niveaus:

1. Hoofdprogramma (multi vakbekwaam blijven) | Hoofdbaan

De hoofdbaan is het hoofdprogramma van MOTO en wordt gevolgd door alle actieve crisisfunctionarissen. Deze route bevat de reguliere trainingen, oefeningen en leeractiviteiten, gericht op multidisciplinair samenwerken

Doelgroep: alle crisisfunctionarissen die actief deelnemen aan het piket

Doel van programma:

- Crisisfunctionarissen onderhouden hun vaardigheden in het multidisciplinair samenwerken.
- Crisisfunctionarissen passen actuele inzichten (bijv. uit rode-dradenanalyses of incidenten) toe in realistische en risicogestuurde oefenscenario's.
- Functionarissen blijven vakbekwaam in teamfunctioneren, besluitvorming en het delen van informatie via netcentrisch werken.

2. Beginnend programma (multi vakbekwaam worden) | Invoegstrook

De invoegstrook is het instroomtraject voor nieuwe crisisfunctionarissen. Zij maken op een gestructureerde manier kennis met de werkwijze van de regio en oefenen eerst observerend mee. Daarna volgen ze praktijkgerichte trainingen om goed voorbereid in te stromen.

Doelgroep: crisisfunctionarissen die net van de opleiding komen

Doel van programma:

- Nieuwe crisisfunctionarissen beschikken over kennis van het multidisciplinair crisisproces, de eigen rol in de keten en de samenhang binnen het crisisteam.
- Crisisfunctionarissen hebben inzicht in de regionale werkwijze en crisisteams.
- Functionarissen zijn voorbereid op deelname aan oefeningen en weten wat er van hen verwacht wordt in een crisissituatie.

3. Verdiepend programma – (multi ontwikkeling) | Linkerbaan

De linkerbaan biedt verdieping voor ervaren crisisfunctionarissen die zich verder willen ontwikkelen of verdiepen in een onderwerp of thema.

Doelgroep: Gemotiveerde crisisfunctionarissen met behoefte aan extra ontwikkeling

Doel van programma:

- Crisisfunctionarissen verdiepen zich in thema's.
- Crisisfunctionarissen ontwikkelen zich tot kennisdrager of vraagbaak binnen hun team of regio.

Leerlijn binnen programma's

Elk programma binnen MOTO, of het nu gaat om instroom, onderhoud of verdieping, is opgebouwd volgens een vaste leerlijn. Deze leerlijn combineert drie typen leeractiviteiten, die samen zorgen voor een krachtig en praktijkgericht leerproces:

- **Kennis** – het opdoen of verdiepen van inhoudelijke kennis over rollen, processen of risico's,
- **Interactie** – het actief uitwisselen van ervaringen, dilemma's en perspectieven met collega-crisisfunctionarissen in teamsetting;
- **Praktijk** – het toepassen van kennis en samenwerking in realistische crisioefeningen of simulaties, gericht op vakbekwaam functioneren.

Koppeling met risico's

De inhoud van de programma's sluit direct aan op de geprioriteerde risico's binnen de veiligheidsregio. Voor de periode 2026 zijn dit o.a. langdurige stroomuitval, hevige neerslag, infectieziekten en gevolgen van de energietransitie. Elk jaar wordt ruimte gelaten om de inhoud van de leerpaden flexibel aan te passen.

Jaarlijkse accenten

Voor elk jaar kiezen we een of meerdere inhoudelijke accenten die:

- Voortbouwen op geleerde lessen uit incidenten en eerdere oefenjaren

- Aansluiten bij risicogericht werken
- Aansluiten bij de behoefte van crisisfunctionarissen
- Inspelen op landelijke thema's (zoals maatschappelijke weerbaarheid of langdurige stroomuitval)

De accenten bepalen mede de scenario's en doelstellingen van trainingen en oefeningen.

Deze meerjarenstructuur markeert een belangrijke doorontwikkeling van MOTO. We gaan deze werkwijze de komende drie jaar (2026–2028) inzetten om ervaring op te doen en te onderzoeken hoe het in de praktijk werkt en bevalt. In 2026 en 2027 vindt een tussenevaluatie plaats om waar nodig bij te sturen. Op basis van de evaluatie en leerpunten wordt de structuur in 2028 herzien. Zo bouwen we stap voor stap aan een toekomstbestendig MOTO-programma. Elke route is opgebouwd aan de hand van vier gedefinieerde focuspunten.

4. Focuspunten

De inhoud van de MOTO programma's zijn gebaseerd op vier focuspunten die essentieel zijn voor het effectief uitvoeren van de crisisfunctie. Deze focuspunten hebben wij verder gedefinieerd in leerdoelen (bijlage 1) en gebruikt om MOTO-activiteiten te bedenken die hierbij passen. De focuspunten vormen de inhoudelijke basis voor de komende drie jaar, met doorlopende activiteiten op de hoofd baan en jaarlijkse evaluatie.

Focuspunten

- **Samenwerking in de keten en met partners;** versterking van samenwerking tussen crisisteams en (crisis)partners, van opstartfase tot nafase.
- **Netcentrisch werken;** gezamenlijk opbouwen en delen van een actueel en eenduidig totaalbeeld van de crisis.
- **Kennis en vaardigheden;** versterken van de kennis en vaardigheden die nodig zijn om de crisisrol uit te voeren, inclusief voorwaarts denken, soft skills en team resource management.
- **Besluitvorming & advisering;** verbeteren van strategische advisering en besluitvorming onder druk.

5. Activiteiten in 2026

Hoofdprogramma (multi vakbekwaam blijven) | Hoofdbaan

CoPI activiteiten

CoPI oefening – GRIP 1 Opstartfase

Inhoud	Deze korte oefeningen worden in 2026 aangeboden op vaste momenten waarbij de dienstdoende piketfunctionaris wordt gealarmeerd. De scenario's sluiten aan bij de grootste risico's in IJsselland en/of de actualiteit.
Doelgroep	Meldkamer (centralisten en CaCo), CoPI-leden, HIN

CoPI oefening – op locatie/met externe partners

Inhoud	Tijdens de CoPI-oefeningen op locatie wordt er meer tijd genomen om een scenario te doorlopen. De samenwerking met het crisisteam van de betreffende locatie staat centraal. Daarnaast worden deze oefeningen ook gebruikt om kennis te nemen van de crisisorganisatie van partners door het desbetreffende bedrijf uit te nodigen om wat te vertellen. In 2026 wordt in ieder geval met defensie geoefend op een defensielocatie.
Doelgroep	CoPI-leden, CoPI-liaisons

CoPI - doorleefsessie

Inhoud	Tijdens deze doorleefsessies krijgen de deelnemers inzicht in elkaars taken en verantwoordelijkheden. Dit doen we aan de hand van casuïstiek van alarmering tot aan afschaling.
Doelgroep	CoPI-leden

ROT activiteiten

ROT/AC – Tabletop

Inhoud	In 2025 zijn ROT/AC doorleefsessies georganiseerd. Deze oefeningen zijn georganiseerd om inzicht te krijgen in elkaars taken en verantwoordelijkheden. Nu gaat MOTO een stap verder met tabletop sessies van alarmering tot aan afschaling. De deelnemers doorlopen gezamenlijk een casus aan tafel van alarmering tot aan afschaling.
Doelgroep	ROT, Algemeen Commandanten

GBT activiteiten

GBT - oefening

Inhoud	De gemeentelijke beleidsteams van alle gemeenten zullen in 2026 1x trainen en 1x oefenen. Vier gemeenten doen mee aan de ketenoefeningen en 7 gemeenten doen mee aan de GBT oefening.
---------------	---

	Voor 2026 is er de wens om activiteiten te ontwikkelen in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM), gezien de relevante relatie tussen de driehoek en het GBT. MOTO onderzoekt momenteel op welke wijze deze samenwerking binnen het programma kan worden gerealiseerd.
Doelgroep	GBT-leden, Technisch Voorzitters

GBT - training

Inhoud	De gemeentelijke beleidsteams van alle gemeenten zullen in 2026 1x trainen en 1x oefenen. De training staat in het teken van strategisch analyseren. De training bestaat uit een deel uitleg en casuïstiek
Doelgroep	GBT-leden

Crisisorganisatie en ketenactiviteiten

Keten oefening (CoPI, ROT, BT en actiecentra)

Inhoud	In 2026 organiseert MOTO vier ketenoefeningen. Dat betekent dat de verschillende crisisteams (CoPI, ROT, Actiecentra en BT) tegelijk oefenen. De gemeenten krijgen de kans om zich in te schrijven voor deze ketenoefeningen. De oefeningen worden op maat geschreven, gebaseerd op de desbetreffende gemeente.
Doelgroep	CoPI, ROT, Actiecentra, BT,

Kennissessie

Inhoud	In samenwerking met alle kolommen zullen in 2025 vier sessies worden georganiseerd die in het teken staan van verdieping, gecombineerd met actuele inhoudelijke thema's die in relatie staan met risicogericht werken.
Doelgroep	Crisisorganisatie

Netwerkdagen crisisorganisatie

Inhoud	Voor de crisisfunctionarissen worden twee dagen georganiseerd waar in carrousel vorm verschillende workshops worden gevolgd. Het doel van deze netwerkdagen is elkaar (leren) kennen op een andere manier en in een andere context.
Doelgroep	Crisisorganisatie

Online Academie Onzekerheidskunde (OAO)

Inhoud	De operationeel leiders en crisismanagers volgen de online academie onzekerheidskunde (OAO), een online vorm van kennisontwikkeling. Daarnaast zijn 3 trainers in licentie zich verder
---------------	--

	aan het bekwamen op dit vlak. Dit betekent dat we intern mensen van de crisisorganisatie en de gemeente kunnen helpen met hun ontwikkeling in crisisbeheersing.
Doelgroep	Operationeel Leiders (OL) en crisismanagers

Training – Strategisch analyseren

Aanleiding	Hoe ga je om met dat wat je nog niet weet? Hoe geef je een goed strategisch advies? Met deze vragen ga je aan de slag tijdens deze training. Hiervoor kunnen alle crisisfunctionarissen zich inschrijven.
Doelgroep	Crisisorganisatie

Opleiding – Netcentrisch werken / informatievoorziening

Aanleiding	Voor informatiefunctionarissen wordt een intern opleidingstraject aangeboden met als doel om een uniforme netcentrische werkwijze aan te leren op het gebied van informatie verzamelen en het maken van een thematisch tekstueel beeld.
Doelgroep	IM, HIN

Beginnend programma (multi vakbekwaam worden) | Invoegstrook

Voor de Invoegstrook en de Linkerbaan kiezen we bewust voor een zorgvuldige uitwerking. Deze programma's vragen om doordachte leerlijnen, passende werkvormen en afstemming met zowel OTO-inwerkprogramma's als de gewenste verdiepingsrollen binnen de crisisorganisatie. Daarom worden deze routes in kwartaal 1 van 2026 verder uitgewerkt, waarna het activiteitenaanbod gedurende 2026 gefaseerd wordt geïntroduceerd.

Verdiepend programma – (multi ontwikkeling) | Linkerbaan

Voor de Invoegstrook en de Linkerbaan kiezen we bewust voor een zorgvuldige uitwerking. Deze programma's vragen om doordachte leerlijnen, passende werkvormen en afstemming met zowel OTO-inwerkprogramma's als de gewenste verdiepingsrollen binnen de crisisorganisatie. Daarom worden deze routes in kwartaal 1 van 2026 verder uitgewerkt, waarna het activiteitenaanbod gedurende 2026 gefaseerd wordt geïntroduceerd.

Bijlage 1 Focuspunten en leerdoelen

Samenwerking in de keten en met partners

Wat moet een team of crisisfunctionaris hiervoor kunnen of weten?

Crisisfunctionarissen weten hoe de crisisorganisatie werkt en hoe deze is georganiseerd (opbouw crisisorganisatie)

Crisisfunctionarissen kennen de rollen, taken en bevoegdheden van de crisisteams in de crisisorganisatie.

Crisisfunctionarissen kennen de processen van de kolommen

Crisisfunctionarissen hebben inzicht in de processen van de crisispartners.

Crisisfunctionarissen kunnen samenwerken in en tussen crisisteams

Netcentrisch werken

Wat moet een team of crisisfunctionaris hiervoor kunnen of weten?

Crisisfunctionarissen kennen het belang van netcentrisch werken en weten wat dit voor de crisisorganisatie betekent

Crisisfunctionarissen die een rol hebben in de informatiedeling kennen de netcentrische principes

Crisisfunctionarissen die een rol hebben in de informatiedeling kunnen het netcentrisch werken toepassen.

Kennis en vaardigheden

Wat moet een team of crisisfunctionaris hiervoor kunnen of weten?

Crisisfunctionarissen krijgen inzicht in hun eigen kennis en vaardigheden voor hun rol in het crisisteam

Crisisfunctionarissen kennen de werkwijze die binnen de crisisorganisatie worden toegepast (zoals BOB, TRM, scenariodenken, planvorming, netcentrisch werken)

Crisisfunctionarissen hebben actuele kennis van de belangrijkste risico's voor veiligheidsregio IJsselland en kunnen dit vertalen naar handelingsperspectieven voor hun rol en team.

Besluitvorming & advisering

Wat moet een team of crisisfunctionaris hiervoor kunnen of weten?

Crisisfunctionarissen kunnen operationele en/of bestuurlijke dilemma's signaleren en prioriteren binnen hun rol / in hun team.

Crisisfunctionarissen dragen bij aan een gemeenschappelijk en onderbouwd (strategisch) advies en/of besluit

Crisisfunctionarissen zijn zich bewust van de impact van besluiten en nemen dit mee in hun advisering.